

og jeg skal i Korthed begrunde denne min Opfattelse.

Der er to Hovedspørgsmaal, som trænge sig frem. Det ene er dette: Bør Staten overhovedet træde hjælpende til og med hvor stort et Beløb? og det andet er dette: Paa hvilken Maade bør denne Hjælp anvendes? Hvad nu det første Spørgsmaal angaar, hvorvidt Staten overhovedet bør træde hjælpende til, forekommer det mig utvivlsomt, at Staten bør gøre det. Den bør gøre det, først og fremmest fordi det er en Sag, som i sig har et nationalt Moment. Det er ikke alene, fordi det er en stor Sag, en Sag, som vedrører Tusinders og atter Tusinders Vel, det er ikke alene Interessenterne, det drejer sig om, men det er Debitorerne o. s. v., og det er fremfor alt Forholdet til Smør-Eksportforeningen, som jo har en ganske ualmindelig Udstrækning, og som, hvis der skulde fremkomme et Fald her, vil medføre uoverseelige Ulykker og Forstyrrelser. Der er imidlertid tillige den Omstændighed at tage i Betragtning, at den, som bærer Ansvar for denne Ulykke, det er Landets Justitsminister. Det er noget saa enestaaende, at de sædvanlige Betragtninger og Betæneligheder vanskeligt kunne gøres gældende her. Jeg tror, at der er et nationalt Moment i denne Sag, og jeg tror ogsaa, at man kan sige, at det er dette høje Tings Tradition, at hvor der er et nationalt Moment, gør man Solidariteten gældende, saa siger man, at det er Helheden, der skal bære det. Jeg skal endnu tilføje, at det forekommer mig, at Interessenterne ikke have begaaet nogen Uforsigtighed eller Letsindighed ved at sætte deres Penge ind i Kassen. Det har været umuligt for dem at se, at Tabet skulde blive saa stort, at der kunde fremkomme Insolvens, at ikke alene Reservefond, men ogsaa Garanti-kapital kunde gaa tabt. Forbrydelsen var begaaet med en saa ualmindelig Dygtighed, at det ikke var muligt at se det. Naar man gennemgaar Listen over Interessenterne, vil man derimellem finde Folk, som maa antages at have et ganske specielt Kendskab til saadanne Kassers Soliditet, og naar Folk, der staa Pengekredse meget nær og have fortrinlig Indsigt i den Slags Ting, ere mellem dem, der have betroet Sparekassen deres Penge, kan man saa undre sig over, at sjællandske Bønder have gjort det? Man kan i Sandhed ikke bebrejde dem Letsindighed eller Uforsigtighed i denne Sag.

Det ærede Medlem, som havde Ordet før, bemærkede, at det var et saa lille

Beløb, der var Tale om. Ja, det er jo et Skøn, hvor meget der skal gives, om det skal være 4 Mill. Kr., eller hvad det skal være, og det er ganske vist, at selve de 4 Mill. Kr. ere ikke noget stort Beløb. Men man maa jo ikke alene se paa Beløbets Størrelse, men ogsaa paa den moralske Vægt, som følger dermed, og det maa erindres, at Beløbet skal være saa stort, at det kan muliggøre Sparekassens Genoprettelse og Ordningen af Forholdet til Smør-Eksportforeningen.

Man har talt om Bankkrakket i Forbindelse med Forholdet til Sparekassen. Nu skal jeg villigt indrømme, at der er den allerstørste Forskel mellem Garantien for Bankerne og det her foreliggende Tilfælde med Sparekassen. Bankgarantiën var teoretisk set fuldstændig forskellig baade i sin Oprindelse, i sit Formaal og i hele Ordningen. Men, som det gentagne Gange er fremhævet af forskellige Medlemmer her, var der alligevel, rent jævnt og praktisk set, en meget stor Lighed mellem disse to Tilfælde, nemlig derved, at der i samme Aar er to Sparekasser, som falde sammen. I det ene Tilfælde hjælper Staten saaledes, at enhver faar sit, og saa synes jeg ikke, at man i det andet Tilfælde kan sige: Nej, her gives slet ingenting. Det er noget, som forekommer mig at være krænkende for den jævne, sunde Forstand. Man maa sige: Hvad der er Ret for den ene, er billigt for den anden, og har man hjulpet i det ene Tilfælde, kan man ikke vende Ryggen til i det andet Tilfælde.

Jeg skal endnu nævne Spørgsmaalet om Præcedens. Der siges, at der er en Fare for, at naar man her har hjulpet, skulde ogsaa andre Sparekasser komme og forlange noget lignende. Jeg tror ikke, at den Fare har stort paa sig, thi dette Tilfælde er saa stort og ejendommeligt, at man neppe kan tænke sig, at noget lignende skulde indtræffe i en overskuelig Fremtid. Imidlertid skal jeg indrømme, at der er et Hensyn at tage her. Det vilde forekomme mig naturligt, om den Tanke førte til, at man sagde: Saa maa vi have en ny Sparekasselov, som dels giver forøget Garanti imod, at noget saadant kan indtræffe i Fremtiden, dels gør et skarpt Skel mellem Fortid og Fremtid, og jeg glædede mig meget ved den Udtalelse, jeg kan maaske sige det Løfte, som fremkom fra den højtærede Indenrigsminister i et foregaaende Møde om, at en saadan Sparekasselov med stærkere Garanti var han i Færd med at forberede.